

## TORMARP.

Gamla Tormarps by låg på 1700-talet utmed vad vi vanligen kallar gamla vägen vid Tormarps broar. Byn bestod då av 6 gårdar samt en kvarn. Det låg gårdar på båda sidor av Smedjeån som än i dag kallas. Vid denna tid är den på kartor benämnd Norraån. I Smedjeån vid Tormarp har tidvis flera kvarnar varit anlagda, den som var i drift senast är den som låg längst västerut nära gränsen till Ränneslöv socken. Den gick också under benämningen Gränshuskvarn.

Tormarps jord fanns vid båda sidor om Wallens egna arealer och efterhand som säterit ville utöka sina brukade arealer drogs efterhand gårdarna in under säterits bruk. En mycket stor del av det som idag är Axelvolds gård är mark som tidigare tillhörde Tormarps by. Däremot var det en mycket omfattande anläggning av torp på den del av Tormarp som låg väster om Smedjeån. Dessa torp gick ofta under namn av Tormarps hus. En del av dessa fick också namn såsom: Bläsinga, Nybygget, Dalahof, Ljungen, Nygård, Gränshus, Svenshult, Skogshult, Carlstorp, Johannelund, Svarvaretorpet, Bläsingstorp.

Även i Tormarps by fanns det i början på 1800-talet ett par stycken s.k. gatenus, även andra hus samt några backstugor. Under hela 1800-talet förekom en mycket omfattande nyodling både på själva Wallens gård men även Axelvold uppodlades till stor del under denna tid. Bönderna och torparna som lydde under Wallen fick slita enormt med detta samtidigt som de skulle försöka att sköta sina egna jordbruk.

De Tormarpsgårdar som ligger utmed vägen mot Vårestorp anlades också omkring 1890 eller tiden däromkring.

Gården Axelvold var som tidigare nämnts en stor del av Tormarps by, men även en stor del av Våxtorps jord tillades denna gård. Det blev här huvudsakligen från hemmanen Våxtorp Nr 7 och 8. som fick släppa till mark i detta fall.

Axelvold hade troligen haft någon föregångare. Denna benämndes Tormarps avelsgård. Var denna låg och dess omfattning är oklar.

## TORMARP.

Gamla Tormarps by låg på 1700-talet utmed vad vi vanligen kallar gamla vägen vid Tormarps broar. Byn bestod då av 6 gårdar samt en kvarn. Det låg gårdar på båda sidor av Smedjeån som än i dag kallas. Vid denna tid är den på kartor benämnd Norraån. I Smedjeån vid Tormarp har tidvis flera kvarnar varit anlagda, den som var i drift senast är den som låg längst västerut nära gränsen till Rånneshövd socken. Den gick också under benämningen Gränshuskvarn.

Tormarps jord fanns vid båda sidor om Wallens egna arealer och efterhand som säteriit ville utöka sina brukade arealer drogs efterhand gårdarna in under säterits bruk. En mycket stor del av det som idag är Axelvolds gård är mark som tidigare tillhörde Tormarps by. Däremot var det en mycket omfattande anläggning av torp på den del av Tormarp som låg väster om Smedjeån. Dessa torp gick ofta under namn av Tormarpshus. En del av dessa fick också namn såsom: Blåsinge, Nybygget, Dalahof, Ljungen, Nygård, Gränshus, Svenshult, Skogshult, Carlstorp, Johannelund, Svarvaretorp, Blåsingstorp.

Även i Tormarps by fanns det i början på 1800-talet ett par stycken s.k. gatehus, även andra hus samt några backstugor. Under hela 1800-talet förekom en mycket omfattande nyodling både på själva Wallens gård men även Axelvold uppodlades till stor del under denna tid. Bönderna och torparna som lydde under Wallen fick slita enormt med detta samtidigt som de skulle försöka att sköta sina egna jordbruk.

De Tormarpsgårdar som ligger utmed vägen mot Vårestorp anlades också omkring 1890 eller tiden däromkring.

Gården Axelvold var som tidigare nämnts en stor del av Tormarps by, men även en stor del av Våxtorps jord tillades denna gård. Det blev här huvudsakligen från hemmanen Våxtorp N:r 7 och 8. som fick släppa till mark i detta fall.

Axelvold hade troligen haft någon föregångare. Denna benämndes Tormarps avelsgård. Var denna låg och dess omfattning är oklar.

#### TORMARP N:r 1.

Beskrivs 1729: 1/4 förmedlat till 3/4 mantal insockne frälse.  
Herr Ryttmästare Jacob Meck tillhörigt.  
Det finns två gårdar och åboar är: Jöns Nilsson och Knut Nilsson.

Troligen har Jöns och Knut Nilsson varit bröder och båda antecknats som brukare och i så fall det endast varit en gård.

Omkring 1746 har denna gård övertagits av Jöns Eskilsson med familj. Jöns anges vara brorson till Jöns Nilsson och född i Sjöalt 1715.

Omkring 1775 övertar så deras son Nils Jönsson m.h. Lusse Jönsdt. Nils Jönsson dör 1790.

Gården övertas nu av sonen på Tormarps mölla, Nils Olsson m.h. Johanna. Efter några år övertar dessa Tormarps mölla. Det synes som om gården nu deläts omkring 1785. Det finns i fortsättningen två brukare av N:r 1. Gård B av Johan eller Johannes Persson.

Gård A övertas omkring 1794 av Ola Persson m.h. Bengta Olasdotter. 1822 övertar deras son Lars Olsson m.h. Johanna Magnusdt. Denna familj till Ränneslöv 1830. Nu brukas gården ett år av dennes sväger och syster Hans Johansson m.h. Anna Olsdotter. 1830 övertar så Wallen själv brukandet av alla gårdarna i Tormarp. Anläggandet av gården Axelvold inledes.

#### B.

Denna gårdslott övertas omkring 1784 eller 1785 av Johannes eller Johan ? Persson från Edenberga m.h. Elsa Erlandsdotter. Johannes dör 1808. Gården övertas av Ola Svensson m. fam. Även denna gård övertas av Wallen 1831.

#### AXELVOLD.

Under åren 1830-33 avvecklas alla arrendegårdarna i Tormarp och brukandet läggs i fortsättningen direkt under Wallen. Så småningom börjar planerna på att bilda en ny större gård i Tormarp att ta form.

Anläggandet av Axelvold inledes.

1870 är Tormarp N:r 1, 2 och N:r 3 åter i kyrkboken bokförda under beteckningen Tormarp.

Dess förste arrendator tycks vara Bengt Peter Svensson m.h. Pernilla. Denna familj kom från Killhult 1870.

De flyttar dock redan 1872 till Vindrarps där de arrenderar en gård.

Nya arrendatorer eller inspektorer kommer och går bl.a.

Kammarj. Fredrik Wolm. C. Horn, Per Jönsson.

1876 får Axelvold som gården nu kallas Alfred Meijer till ny arrendator. 1875-76 byggs även ett nytt manhus på Axelvold.

Byggmästare är Sjunne Larsson i Fågelsång.

Den danska arrendatorfamiljen A. Meijer stannar till 1883.

Nu övertas gården av Löjtnant Fredrik Reinhold Lövenborg.

Till Axelvold har nu även efter laga skifte i Våxtorp 1876,

N:r 7 och en del av N:r 8 i Våxtorp blivit tillfört Axelvold.

Ett mycket omfattande odlingsarbete utföres under dessa år.

Det är då mestadels arrendebönderna och torparna under Wallen som får svara för detta genom dagsverken, samtidigt krävs nyodlingar och förbättringar skall utföras på deras arrendegårdar och -torp.

1890 övertas 1909 av Johan Bachman g.m. Maria Carlheim-Gyllensköld. Dessa efterträddes 1937 av sonen Kjell Bachman m.h. Marianne f. Klinker.

TORMARP N:r 2.

1/3 förmedlat till 2/3 mantal Insockne frälse.  
Sahl. Öfwerste Magnus F. Mecks arfwingar tillhörigt.  
Det finns två gårdar och åboar är Måns Nilsson och Eskil Nilsson.

Måns Nilssons gård. Denna övertas omkring 1747 av Nils Persson från Vårestorp, gift med Måns dotter Elna.  
Deras son Per Nilsson m.h. Pernilla Johansdt. övertar omkr. 1789. Per Nilsson dör 1804. Ånkan gifter om sig med Ola Svensson.  
Omkring 1830 övertas så gården av Wallen.

Denna gård övertas troligen omkring 1748 av Jöns Jönsson m. h. Kerstin Hansdotter. Hustrun dör och Jöns gifter sig med Kerstin Rasmusdt. 1779 övertar så sonen Hans Jönsson gift m. Kerstin Nilsdt.  
1786 kommer fam. Anders Persson m.h. Boel Jönsdt.  
Dessa efterträds av Per Persson m.h. Kerstin.  
Brukarfamiljerna efterträder varandra nu till 1830 då även brukandet av denna gård övertas av Wallen.  
Brukarfam: Pål Ifvarsson, Nils Eriksson, Åke Mattisson och Jöns Persson.

TORMARP N:r 3.

Beskrivs 1729: 1/2 mantal insockne frälse.  
Herr Major Carl Gustaf Meck tillhörigt.  
Det fanns två gårdar och åboar var Eskil Pålsson och Knut Jönsson.

Eskil Pålssons gård: Eskil dör 1750 och hustrun 1751.  
Redan omkring 1741 hade gården övertagits av Ola Jönsson m. h. Bengta. Deras son Gudmund Olsson m.h. Ingeborg övertar omkring 1775. På 1780-talet synes de båda gårdarna på N:r 3 ha sammanlagts och Gudmund Olsson med familj bosatt sig på ett s.k. Tormarphus.

Knut Jönssons gård: Denna övertas omkring 1743 av Nils Knutsson m.h. Bengta. Nils Knutsson dör 1783.  
Gården övertas nu av Gudmund Pålsson från Källinge m.h. Johanna.

En annan och troligare version är att gården övertagits omkring 1754 av Per Hansson från Åstarp gift med Anna Rasmusdotter från Menlösa. Denna familj var barnlös och när hustrun dör i lungsot 1786 övertas gården av Gudmund Pålsson från Källinge m.h. Johanna. Per tar nu undantag.  
Det finns nu endast en gård på N:r 3.  
Gudmund Pålsson dör 1819. Gården övertas först av sonen Nils Gudmundsson men redan året efter övertar denne arrendet av en gård på N:r 6 i Våxtorp.  
Gården i tormarp övertas istället av systern Anna Gudmundsdotter och hennes man Per Olsson.  
1833 läggs även denna gård direkt under Wallen. Arrendatorn sägs upp och får avflytta. Denna fam. till Bäckahuset i Våxtorp.

TORMARP.

Omkring 1885-1890 nybildas en hel del nya arrendegårdar i Tormarp. Flera av dessa utmed vägen mot Vårestorp.

1/8 mantal: Arr. från 1885, Nils Peter Jönsson m.h. Elna Månsdotter. Familjen kom från Ränneslöv 1883 och var de första åren torpare i Tormarp.

1/8 mantal: Arr. från 1891, Olof Jönsson m.h. Neta Olsdotter. Dessa hade varit torpare i Tormarp från 1883 och familjen kom från Ränneslöv.

1/8 mantal: Arr. från 1890, Janne Andersson m.h. Kristina Svensdotter. Familjen kom 1883 som nygifta. Även dessa var torpare de första åren.

1/8 mantal: Arr. från 1889, Olof Hansson m.h. Kristina Olsdotter. Familjen kom 1883 från Hasslöv och var de första åren torpare i Tormarp. 1924 övertas gården av Johan Emil Olsson, son till ovannämnda, g.m. Teresia Larsson. Denne friköper också gården. 1951 övertas gården av fostersonen Tage Olsson m.h. Margit f. Uhlin.

1/8 mantal: NYGÅRD. Torpare här från 1878, Nils Persson m.h. Petronella. Familjen kommer från Ränneslöv. Arrendator från 1890 deras son Sven Peter Nilsson m.h. Anna-Stina Karlsdotter.

#### TORMARP.

1/8 mantal: Arr. från 1890, Andreas Nilsson m.h. Lovisa Andersdotter. Andreas var son på Nygård och broder till Sven Peter Nilsson. Det är möjligt att det gamla Nygård delats i två hemmansdelar.

#### GRÄNSHUSKVARN.

Denna kvarn anläggs troligen omkring 1850-60-talet. 1856 kommer familjen Anders Peter Carlsson m.h. Stina Svensdt. från Ränneslöv och det är mycket troligt att kvarnen anläggs vid denna tid. Anders Peter blir i varje fall den förste som betecknas som möllare här. Anders eller Andreas Peter var son till krögaren i Våxtorp Carl Bengtsson. 1880 flyttar denna familj åter till Ränneslöv och kvarnen övertas nu av Bengt Peter Nilsson m.h. Johanna Pålsdotter. Gränshuskvarn är nu inte enbart kvarn, de har troligen i samband med laga skifte 1876 tilldelats 1/4 mantal jord. Familjen kvar ännu 1895.

#### TORMARPS KVARN.

Detta var en gammal skattlagd kvarn, och är med i 1729-års landsbeskrivning.

Råå och Röör under Wallens säteri, vilket betyder att det låg inom säteriets gränser.

Möllare var 1729 Anders Persson.

Anders Persson dör 1737. 1756 är Ola Larsson m.h. Karin Jönsdotter, möllare i Tormarp.

1760 tar d